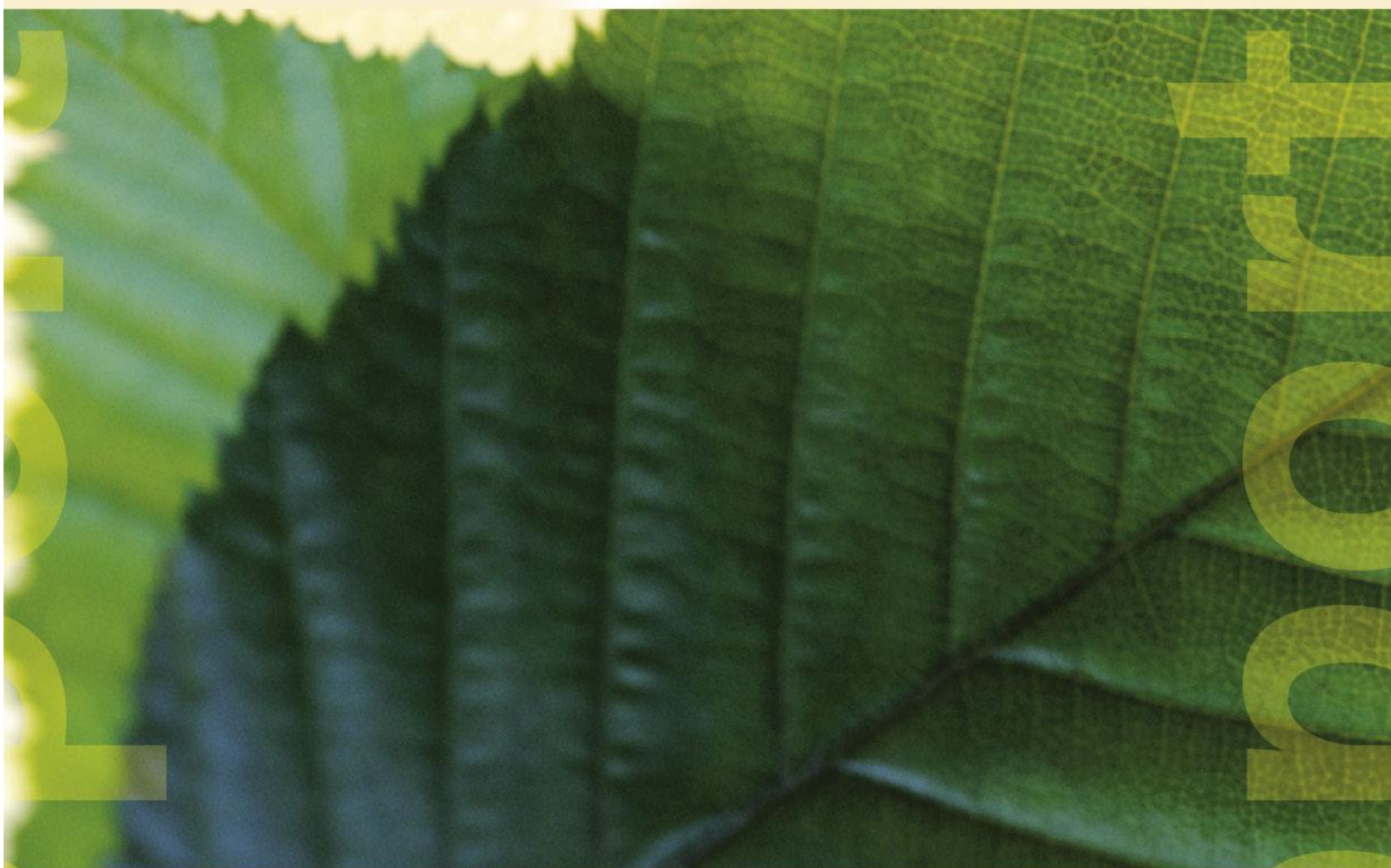

Evaluatie proefproject Prins Bernhard Bos

Evaluatie van een proef met een 'direct-klaar-recreatiegebied'

Proef Prins Bernhard Bos geslaagd

Tien jaar geleden is op initiatief van Plant Publicity Holland het Prins Bernhard Bos aangelegd als proefproject van de Nederlandse boomkwekerijsector in Haarlemmermeer. Doel was aan te tonen dat het mogelijk is een direct klaar recreatiegebied te realiseren. De proef met het Prins Bernhard Bos heeft aangetoond dat er alternatieven zijn voor de traditionele manier van recreatiegroen aanleggen. Bij de aanleg is de integrale beplantingsmethode Ruyten toegepast, die gebruik maakt van grotere maten bomen en heesters. Uit onderzoek van het Productschap Tuinbouw blijkt dat het Prins Bernhard Bos de belofte heeft waargemaakt. Anno 2010, ligt er een fraai recreatiepark dat gebruikers prijzen en intensief gebruiken. Ook beleidmakers, ontwerpers, groenspecialisten en beheerders waarderen deze beplantingsmethode. Wel voorzien de geïnterviewden problemen met de hogere investeringen bij aanleg. Vraagtekens worden gezet of de hogere aanlegkosten in deze tijd nog wel te verantwoorden zijn en of deze daadwerkelijk gecompenseerd worden door lagere onderhoudskosten. De integrale beplantingsmethode is volgens de geïnterviewden het meest op zijn plaats in gebieden met een hoge bevolkingsconcentratie, die zorgen voor een intensief gebruik van het recreatiegroen, en daar waar op korte termijn een behoefte aan recreatiegroen vervuld moet worden. Een direct-klaar-recreatiegebied past prima in het huidige overheidsbeleid waarin de kwaliteit van de nieuw in te richten recreatiegebieden steeds meer aandacht krijgt.

Doel en methode

Het Prins Bernhard Bos maakt deel uit van recreatiepark de Groene Weelde, dat tussen Hoofddorp, Cruquius en Vijfhuizen ligt. De toegepaste integrale beplantingsmethode Ruyten is de tegenhanger van de traditionele blijvers-wijkersmethode die een dichte plantafstand hanteert met relatief jong plantmateriaal. Bij de integrale beplantingsmethode gebruiken groenvoorzieners plantmateriaal dat ze op onregelmatige en definitieve eindafstanden planten. De integrale beplantingsmethode gaat gepaard met hogere investeringen bij aanleg die, volgens een IMAG onderzoek uit 2000, uiteindelijk gecompenseerd worden door lagere onderhoudskosten.

Dit evaluatieonderzoek is uitgevoerd om te bepalen of de aannames van tien jaar geleden zijn uitgekomen. Het onderzoek richtte zich in het bijzonder op de aspecten recreatiegebruik, belevingswaarde, onderhoud en ecologie. Gebruikers van het park en diverse deskundigen en betrokkenen zijn geïnterviewd.

Populair bij hondenbezitters

Het merendeel van de bezoekers van het Prins Bernhard Bos komt er om de hond uit te laten. De Groene Weelde is een van de weinige recreatiegebieden waar honden het hele jaar los mogen lopen. Slechts een enkeling zegt het park (ook) om een andere reden te bezoeken. De meeste parkbezoekers komen er zeer regelmatig, waarbij er weinig verschil is tussen de seizoenen.

Bezoekers waarderen natuurlijke uitstraling

Bezoekers van het park herkennen de bijzondere kwaliteiten van de integrale beplantingsmethode. Het grootste deel van de geïnterviewde personen ervaart bewust of onbewust een verschil in beplantingsstijl. Het gedeelte dat volgens de integrale beplantingsmethode is aangeplant, ervaart de bezoeker als afwisselender; een gebied met een grote diversiteit aan bloemen, struiken en bomen. Bezoekers waarderen de open structuur van het park. Ze vinden het mooi, het zorgt ervoor dat het park gezelliger is (je ziet meer mensen) en het geeft een gevoel van veiligheid. Bezoekers geven specifiek aan dat het Prins Bernhard Bos een natuurlijke uitstraling heeft. Veel geïnterviewde personen zeggen te genieten van de natuur in het Prins Bernhard Bos. Men ziet veel bloemen (meer dan in andere gedeeltes van het park die volgens de traditionele methode zijn aangeplant) en vogels.

Hogere investeringen bij aanleg grootste bottleneck

Vrijwel alle geïnterviewden zien de hogere investeringen bij aanleg als een bottleneck om de integrale beplantingsmethode in de praktijk vaker toe te passen. Argumenten die ze noemen:

- De financiële middelen voor het aanleggen van groen zijn over het algemeen beperkt. In economisch moeilijke tijden zal het moeilijk zijn de hogere aanlegkosten te verantwoorden;
- In de praktijk heeft de beheerder bij de traditionele beplantingsmethode tot op zekere hoogte de vrijheid om te bepalen wanneer en welke onderhoudsactiviteiten er plaats vinden. Dat is van invloed is op de kosten;
- Door de projectmatige werkwijze bij gemeenten speelt het voordeel van lagere onderhoudskosten tegenover de hogere aanlegkosten te weinig een rol in het beslissingsproces.
- Dat een recreatiegebied bij de integrale beplantingsmethode direct functioneert en de hogere belevingswaarde van een 'direct-klaar-recreatiegebied' zijn meerwaardes die moeilijk concreet in geld zijn uit te drukken.

De hogere aanlegkosten zijn eerder gerechtvaardigd wanneer het belangrijk is dat een recreatiegebied direct 'smoel' moet hebben en er een duidelijke achterstand is in recreatiegroen.

Blijvers- wijkersmethode

Integrale beplantingsmethode

Goed plantmateriaal is cruciaal

Vanwege de hogere kosten die met de aanschaf en planten van groot plantmateriaal gemoeid gaan, is het een must dat groenvoorzieners eerste klas plantmateriaal gebruiken. Dit wil vooral zeggen plantmateriaal dat tijdens de opkweekfase een aantal keren is verplant. Het uitzoeken van het plantmateriaal vergt daardoor een grotere deskundigheid dan bij de blijvers-wijkersmethode.

Positieve invloed op biodiversiteit

Bezoekers / gebruikers van het park geven spontaan aan dat de verscheidenheid aan planten en bloemen in het Prins Bernhard Bos groter is dan in andere delen van De Groene Weelde, die volgens de traditionele methode zijn aangeplant. Het deel dat is aangeplant volgens de integrale beplantingsmethode scoort vooral goed bij vogelsoorten die houden van open struwelen. Daarnaast maken veel bosvogels gebruik van de open structuur om aan voedsel te komen.

Andere kijk op realiseren recreatiegroen

De proef met het Prins Bernhard Bos heeft aangetoond dat er alternatieven zijn voor de traditionele manier van recreatiegroen aanleggen. Dit biedt perspectieven voor kwekers van groot plantmateriaal. Gezien de duidelijke reserves ten aanzien van de hogere investeringen bij aanleg is het belangrijk opdrachtgevers en beheerders op dit punt meer zekerheden te bieden. Of er extra geld beschikbaar wordt gesteld voor een recreatiegebied met een hoge belevingswaarde direct na aanleg, is echter vooral een politieke beleidskeuze. Welke methode overheden in de praktijk uiteindelijk toepassen, is afhankelijk van de plaats en functie van het recreatiegebied en de financiële middelen die hiervoor beschikbaar zijn. De (overtuigings)kracht van de integrale beplantingsmethode zit in het realiseren van een direct voor gebruik beschikbaar recreatiegebied met een hoge belevingswaarde. Het voordeel van de lagere onderhoudskosten zal overtuigender gecommuniceerd moeten worden wil het een doorslaggevende factor zijn in het beslissingsproces.

Meer informatie over dit onderzoek of het hele rapport ontvangen? Neemt u dan contact op met Remy Vermeire, r.vermeire@tuinbouw.nl. Rapporten zijn voor sectorgenoten, via MijnPT gratis te downloaden, of aan te vragen bij John Claassen via telefoonnummer 079-3470633 of per email j.claassen@tuinbouw.nl.

samenvatting

Productschap Tuinbouw

Adres Louis Pasteurlaan 6
Postbus 280, 2700 AG Zoetermeer
Telefoon 079 - 347 07 07
Fax 079 - 347 04 04
Internet www.tuinbouw.nl
e-mail info@tuinbouw.nl

tuinbouw